

Lichtmast als klankkast

Bij de hockeyvelden aan de Sportlaan in Pijnacker hoor ik op 22 januari een merkwaardig geluid. Het klinkt luid en metaalachtig, als telkens herhaalde korte roffels op een oliedrum. Het duurt even voordat ik begrijp waardoor het geluid wordt veroorzaakt, maar daarna heb ik de dader snel gevonden. Een grote bonte specht zit bovenop de kap van een lichtmast te roffelen.

Spechtengeroffel hoor je vooral enkele maanden voorafgaand aan het broedseizoen, dat in april begint. De spechten willen dan hun aanwezigheid kenbaar maken aan soortgenoten en zowel mannetjes als vrouwtjes roffelen er lustig op los. Ze kiezen daarvoor meestal een klankkast die het geluid goed versterkt, zoals een dode tak, een nestkastje of ... een lichtmast. Een specht die een nestholte uithakt in een boom maakt beduidend minder lawaai.

Grote bonte spechten hakken bijna ieder jaar een nieuwe nestholte uit. Vaak kiezen ze een zwakke plek in een boom, zoals een dode tak, waar het hout zachter is. De kop van een specht, die tijdens het houtbewerken zwaar wordt belast, beschikt over meerdere speciale aanpassingen die je bij andere vogelsoorten niet tegenkomt. Zo is de snavel op dusdanig wijze aan de schedel bevestigd dat de klappen kunnen worden opgevangen door een spiertje dat op de juiste momenten samentrekt.

Niet alleen de kop van de specht, maar ook het lijf is aangepast aan het leven op de verticale stammen van bomen. De positie van de tenen verzekeren een goede grip op de schors en de stijve staart vormt een belangrijk derde steunpunt. De staart is bij het hakken van belang om de vogel te stutten, maar ook bij het omhoog hippen tegen een stam, waarbij ze moeiteloos de wetten van de zwaartekracht lijken te tarten.

In de afgelopen twintig jaar is het aantal grote bonte spechten in Pijnacker duidelijk toegenomen. Er bestaat dus een goede kans om ze te zien te krijgen, vooral omdat het tamelijk opvallende vogels zijn met hun zwart-witte verenkleed dat enkele helderrode accenten bevat. Ook het ongewone geklauter tegen boomstammen valt op, alsmede de sierlijke golvende vlucht. Maar het meest effectief trekken ze toch de aandacht als ze roffelen op een lichtmast. Heeft u moeite met het herkennen van vogels en vogelgeluiden? Ga dan mee met de door NMP georganiseerde vogelexcursie naar het krekengebied en de Dobbeplass op 21 mei. Vertrek om 7.00u bij de parkeerplaats aan het einde van de Sportlaan.

Caroline Elfferich, april 2006